

Bölüm 13

KALÇA AĞRILARINA YAKLAŞIM

Ali Çağdaş YÖRÜKOĞLU¹

GİRİŞ

Kalça ağrısı genç erişkinlerde yaşam kalitesini bozan ve altta yatan birçok nedeni olabilen klinik bir durumdur. Manyetik rezonans görüntüleme (MRG) gelişmelerle kalça ağrısının yumuşak doku nedenlerinin teşhis edilme olanağı artmıştır ve ek olarak kalça artroskopi prosedürlerindeki mevcut artış ile birlikte altta yatan etyolojik sebepler daha yakından anlaşılmaya başlanmıştır. Kalça eklemine ve çevre yapılarının fonksiyonel anatomisinin anlaşılmasıyla birlikte kalça eklemi ağrısının ayırıcı tanısı önemli ölçüde genişlemiş ve bu sorunların tedavisini de beraberinde getirmiştir [1]. Genç erişkinlerde kalça ağrısının değerlendirilmesi ayrıntılı bir öykü, dikkatli fizik muayene ve uygun görüntüleme gerektirir. Patolojinin ilk değerlendirmesinde radyografik değerlendirme önemlidir ve ileri MRG ve BT taraması daha doğru sonuçlar verebilir[8]. Eklem içi kalça patolojilerinde ön kasık bölgesinde ağrı olması tipiktir. Kalça iç ve dış rotasyonu ile ağrının olması da eklem içi kalça patolojilerinde sık görülen fizik muayene bulgularındandır. Ganz tarafından tanımlanmasına kadar nispeten bilinmeyen bir durum olan femoro-asetabular sıkışma (FAS) sendromu, popülasyonda %10-15 oranında sıklığı olan, genç erişkinlerde en sık görülen kalça ağrısı nedeni olarak düşünülmektedir. FAS, labral yırtık ve kondral yaralanmalardan sorumludur ve osteoartritin öncüsü olduğuna dair gittikçe artan kanıtlar vardır [2]. Bu hastaların birçoğu artroskopik olarak tedavi edilmekte ve spor aktiviteleri de dahil olmak üzere faaliyetlerine tam olarak geri dönmelerinde büyük başarılar elde edilmektedir. Bununla birlikte, kalça çevresindeki ağrıların tümü intraartiküler nedenli değildir ve tümü artroskopik olarak tedavi edilemez. Kalça ağrısının nedenleri arasındaki ayrımın

¹ Dr. Öğretim Üyesi Ali Çağdaş YÖRÜKOĞLU, Pamukkale Üniversitesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı

SONUÇ

Kalça ağrısı genç erişkinlerde yaşam kalitesini bozan ve altta yatan birçok nedeni olabilen klinik bir durumdur. Genç erişkinlerde kalça ağrısının değerlendirilmesi ayrıntılı bir öykü, dikkatli fizik muayene ve uygun görüntüleme gerektirir. Eklem içi kalça patolojilerinde ön kasık bölgesinde ağrı olması tipiktir. Ağrılı kalçaların osteoartrit yokluğunda değerlendirilmesi, kalçaları asimetrik yüke ve eklem yüzeyleri boyunca potansiyel olarak aşınmaya yatkın kılan temel mekanik faktörlerin detaylı bir şekilde anlaşılmasını gerektirir. Yakın zamana kadar kalça eklemi mekaniğindeki değişimlerin “az kapsama” (displazi) ve “aşırı kapsama” (FAS) ile ilişkili olduğu düşünülmekteydi. Kalça eklemindeki morfolojik değişikliklerin çoğu zaman hem dinamik, hem de statik faktörlerin karmaşık kombinasyonları sebebiyle olduğu ortaya çıkmıştır. Bu değişken mekanizmaların kalça eklemi üzerindeki etkilerini net bir şekilde anlamadan uygun tedavi önerileri yapılamaz. Kalça eklemi rahatsızlığı olan hastaların birçoğu artroskopik olarak tedavi edilmekte ve spor aktiviteleri de dahil olmak üzere faaliyetlerine tam olarak geri dönmelerinde büyük başarılar elde edilmektedir.

Referanslar

1. Tibor LM, Sekiya JK. Differential Diagnosis of Pain Around the Hip Joint. *Arthrosc J Arthrosc Relat Surg* 2008;24:1407–21. doi:10.1016/j.arthro.2008.06.019.
2. Schilders E, Dimitrakopoulou A, Talbot JC, Bismil Q. Hip pain in young adults and the role of hip arthroscopy. *Orthop Trauma* 2009. doi:10.1016/j.cuor.2008.08.008.
3. Bedi A, Dolan M, Leunig M, Kelly BT. Static and dynamic mechanical causes of hip pain. *Arthrosc - J Arthrosc Relat Surg* 2011. doi:10.1016/j.arthro.2010.07.022.
4. Dalinka MK. Hip Morphology Influences the Pattern of Damage to the Acetabular Cartilage: Femoroacetabular Impingement as a Cause of Early Osteoarthritis of the Hip. *Yearb Diagnostic Radiol* 2008. doi:10.1016/s0098-1672(08)70319-9.
5. Ganz R, Parvizi J, Beck M, Leunig M, Nötzli H, Siebenrock KA. Femoroacetabular impingement: a cause for osteoarthritis of the hip. *Clin Orthop Relat Res* 2003;112–20. doi:10.1097/01.blo.0000096804.78689.c2.
6. Clohisey JC, Knaus ER, Hunt DM, Leshner JM, Harris-Hayes M, Prather H. Clinical presentation of patients with symptomatic anterior hip impingement. *Clin Orthop Relat Res* 2009;467:638–44. doi:10.1007/s11999-008-0680-y.
7. Clohisey JC, Knaus ER, Hunt DM, Leshner JM, Harris-Hayes M, Prather H. Clinical Presentation of Patients with Symptomatic Anterior Hip Impingement. *Clin Orthop Relat Res* 2009;467:638. doi:10.1007/S11999-008-0680-Y.
8. Parvizi J, Leunig M, Ganz R. Femoroacetabular impingement. *J Am Acad Orthop Surg* 2007;15:561–70.
9. Jaber FM, Parvizi J. Hip Pain in Young Adults. Femoroacetabular Impingement. *J Arthroplasty* 2007. doi:10.1016/j.arth.2007.05.039.
10. Samora JB, Ng VY, Ellis TJ. Femoroacetabular impingement: A common cause of hip pain in young adults. *Clin J Sport Med* 2011. doi:10.1097/JSM.0b013e318205dfde.
11. Ito K, Minka MA, Leunig M, Werlen S, Ganz R. Femoroacetabular impingement and the cam-effect. A MRI-based quantitative anatomical study of the femoral head-neck offset. *J Bone Joint Surg Br* 2001. doi:10.1302/0301-620X.83B2.0830171.

12. Hart ES, Metkar US, Rebello GN, Grottkau BE. Femoroacetabular Impingement in Adolescents and Young Adults. *Orthop Nurs* 2009;28:117–24. doi:10.1097/NOR.0b013e3181a46a1c.
13. Philippon MJ, Maxwell RB, Johnston TL, Schenker M, Briggs KK. Clinical presentation of femoroacetabular impingement. *Knee Surgery, Sport Traumatol Arthrosc* 2007. doi:10.1007/s00167-007-0348-2.
14. Byrd JWT, Jones KS. Diagnostic accuracy of clinical assesment, magnetic resonance imaging, magnetic resonance arthrography, intra-articular injection in hip arthroscopy patients. *Am J Sports Med* 2004. doi:10.1177/0363546504266480.
15. McCarthy JC, Noble PC, Schuck MR, Wright J, Lee J. The Role of Labral Lesions to Development of Early Degenerative Hip Disease. *Clin Orthop Relat Res* 2001;393:25–37. doi:10.1097/00003086-200112000-00004.
16. Schmerl M, Pollard H, Hoskins W. Labral Injuries of the Hip: A Review of Diagnosis and Management. *J Manipulative Physiol Ther* 2005;28:632.e1-632.e8. doi:10.1016/j.jmpt.2005.08.018.
17. Hunt D, Clohisy J, Prather H. Acetabular Labral Tears of the Hip in Women. *Phys Med Rehabil Clin N Am* 2007;18:497–520. doi:10.1016/j.pmr.2007.05.007.
18. Jackson TJ, Stake CE, Stone JC, Lindner D, El Bitar YF, Domb BG. Radiographic, Histologic, and Arthroscopic Findings in Amorphous Calcifications of the Hip Labrum. *Arthrosc J Arthrosc Relat Surg* 2014;30:456–61. doi:10.1016/j.arthro.2013.12.019.
19. Chahla J, Soares EAM, Devitt BM, Peixoto LP, Goljan P, Briggs KK, et al. Ligamentum Teres Tears and Femoroacetabular Impingement: Prevalence and Preoperative Findings. *Arthrosc J Arthrosc Relat Surg* 2016;32:1293–7. doi:10.1016/J.ARTHRO.2016.01.045.
20. Baber YF, Robinson AH, Villar RN. Is diagnostic arthroscopy of the hip worthwhile? A prospective review of 328 adults investigated for hip pain. *J Bone Joint Surg Br* 1999;81:600–3.
21. Domb BG, El Bitar YF, Stake CE, Trenga AP, Jackson TJ, Lindner D. Arthroscopic Labral Reconstruction Is Superior to Segmental Resection for Irreparable Labral Tears in the Hip. *Am J Sports Med* 2014;42:122–30. doi:10.1177/0363546513508256.
22. Byrd JWT, Jones KS. Traumatic rupture of the ligamentum teres as a source of hip pain. *Arthrosc J Arthrosc Relat Surg* 2004;20:385–91. doi:10.1016/j.arthro.2004.01.025.
23. Mullis BH, Dahners LE. Hip arthroscopy to remove loose bodies after traumatic dislocation. *J Orthop Trauma* 2006. doi:10.1097/01.bot.0000188038.66582.ed.
24. Beauchamp CP. Arthroscopy in primary synovial chondromatosis of the hip: Description and outcome of treatment. *Yearb Orthop* 2012. doi:10.1016/s0276-1092(09)79534-3.
25. Beaulé PE, Clohisy JC, Schoenecker P, Kim YJ, Millis M, Trousdale RT. Hip Arthroscopy: An Emerging Gold Standard. *Arthrosc - J Arthrosc Relat Surg* 2007. doi:10.1016/j.arthro.2007.03.007.
26. Schmid MR, Nötzli HP, Zanetti M, Wyss TF, Hodler J. Cartilage Lesions in the Hip: Diagnostic Effectiveness of MR Arthrography. *Radiology* 2003. doi:10.1148/radiol.2262020019.
27. McCarthy JC, Lee JA. Arthroscopic intervention in early hip disease. *Clin. Orthop. Relat. Res.*, 2004. doi:10.1097/01.blo.0000150118.42360.1d.
28. McCarthy JC, Lee J ann. Acetabular dysplasia: A paradigm of arthroscopic examination of chondral injuries. *Clin. Orthop. Relat. Res.*, 2002. doi:10.1097/00003086-200212000-00014.
29. Naraghi A, White LM. MRI of labral and chondral lesions of the hip. *Am J Roentgenol* 2015. doi:10.2214/AJR.14.12581.
30. Pecina MM, Bojanic I, Bojanic I. *Overuse Injuries of the Musculoskeletal System*. CRC Press; 2003. doi:10.1201/b14243.
31. Reid DC. Prevention of Hip and Knee Injuries in Ballet Dancers. *Sport Med* 1988. doi:10.2165/00007256-198806050-00005.
32. Vaccaro JP, Sauser DD, Beals RK. Iliopsoas bursa imaging: Efficacy in depicting abnormal iliopsoas tendon motion in patients with internal snapping hip syndrome. *Radiology* 1995. doi:10.1148/radiology.197.3.7480768.
33. Hucherson DC, Denman FR. Non-infectious iliopectineal bursitis. *Am J Surg* 1946;72:576–9. doi:10.1016/0002-9610(46)90394-7.

34. Falótico GG, Yanagishita CMA, Wever AAN, Neto LP, Takata ET. Proximal iliotibial band syndrome: Case report. *Rev Bras Ortop* 2013. doi:10.1016/j.rboe.2012.06.006.
35. Sher I, Umans H, Downie SA, Tobin K, Arora R, Olson TR. Proximal iliotibial band syndrome: what is it and where is it? *Skeletal Radiol* 2011;40:1553–6. doi:10.1007/s00256-011-1168-5.
36. Williams BS, Cohen SP. Greater Trochanteric Pain Syndrome: A Review of Anatomy, Diagnosis and Treatment. *Anesth Analg* 2009;108:1662–70. doi:10.1213/ane.0b013e31819d6562.
37. Tortolani PJ, Carbone JJ, Quartararo LG. Greater trochanteric pain syndrome in patients referred to orthopedic spine specialists. *Spine J* 2002. doi:10.1016/S1529-9430(02)00198-5.
38. Bird PA, Oakley SP, Shnier R, Kirkham BW. Prospective Evaluation of Magnetic Resonance Imaging and Physical Examination Findings in Patients with Greater Trochanteric Pain Syndrome. *Arthritis Rheum* 2001. doi:10.1002/1529-0131(200109)44:9<2138::AID-ART367>3.0.CO;2-M.
39. Fox JL. The role of arthroscopic bursectomy in the treatment of trochanteric bursitis. *Arthroscopy* 2002;18:E34.
40. Hopayian K, Song F, Riera R, Sambandan S. The clinical features of the piriformis syndrome: a systematic review. *Eur Spine J* 2010;19:2095–109. doi:10.1007/s00586-010-1504-9.
41. Boyajian-O'Neill LA, McClain RL, Coleman MK, Thomas PP. Diagnosis and management of piriformis syndrome: an osteopathic approach. *J Am Osteopath Assoc* 2008;108:657–64.